

поступка, тако и на наредбе и пријелазна рјешења која суд доноси тијеком поступка. Сви органи власти имају обавезу и дужни су извршавати и помагати у извршавању одлука уставних судова.

Професор доктор Драгољуб Поповић.

Судија Европског суда за људска права.

РЕСТИТУЦИЈА У ЕВРОПСКОМ ПРАВУ ЉУДСКИХ ПРАВА.

Сажетак: О појму реституције су се међу правним писцима јавила два опречна схватања, која су се на својеврстан начин рефлектовала и у пресудама Европског суда за људска права, у чијој се пракси могу уочити два низа пресуда. Један се поводи за схватањем да, због некадашње национализације неког добра, постоји трајна повреда права на мирно уживање имања, док други почива на идеји да је одузимање имања ранијем сопственику, до којег је својевремено дошло, представљало тренутни чин. Иако би се могло рећи да у приступу какав Европски суд за људска права данас има према случајевима ове врсте преовлађује тзв. доктрина тренутног чина или акта, приступ који се ослања на идеју трајне повреде права није уопште искључен. Судска пракса се поводи за финим разликама и пажљивом проценом чињеничног стања у сваком конкретном предмету пред Судом.

1. Одређење појма. Реституција се најчешће схвата као повраћај имања одузетог појединцу од стране ауторитарног режима. Овакво одређење може бити прихваћено и у унутрашњем праву, као што је делотворно и у европскоме праву људских права. Ваља додати да је по правилу реч о имању које је одузето много година пре него што се поставило питање повраћаја. Кад се ово постави, по правилу настаје недоумица о својинском наслову, зато што је током времена дошло до тога да на оном добру које је од ранијег сопственика одузето, данас постоји право неког другог лица. Временска димензија проблема реституције није никако безначајна и као што ћемо доцније видети, представља једну од кључних околности везаних за установу о којој је реч.

Одређење појма реституције, какво представља полазну тачку у овом напису, постављено је за потребе самог рада и не проистиче из судских пресуда. Зато би већ на почетку било упутно упозорити на чињеницу да међу писцима постоје два основна схватања у погледу реституције. Та схватања нису никако искључиво доктринарна, него су донекле ослоњена и на наводе из судских пресуда, што читавом проблему доноси особеност. Размотримо зато најпре две школе мишљења о реституцији, пре него што се обратимо пресудама Европског суда за људска права. Ради лакшег излагања Европски суд за људска права ће у даљем тексту бити називан Судом, а Конвенција за заштиту људских права и основних слобода, на основу које је Суд образован, Конвенцијом